

บ้านแคทลียา

เรื่องเล่าจากครอบครัวแคทลียา

“ลุงไข่...ชีวิตมีวันพรุ่งนี้ ก็ดีใจแล้ว”

ลุงไข่...ชายผู้พิการหูหนวกและเป็นใบ้มาแต่กำเนิด นั่งห้อยขา ทอดสายตาไปอย่างไร้จุดหมายเพียงลำพัง หน้าเพิงพักที่ถูกสร้างขึ้นต่อจากโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ของบ้าน ภาพที่พวกเราเห็นคือชายร่างเล็ก ผมหวดเครารุงรัง สวมเสื้อผ้าที่มอมแมมไปด้วยคราบโคล สังกะสีนคละคลุ้งไปทั่วบริเวณ ปะปนกันไปทั้งกลิ่นมูลสัตว์จำพวก เป็น ไก่ นกเขา วัว และกลิ่นอับชื้นของเสื้อผ้าของลุงไข่เอง แขนข้างซ้ายของลุงไข่งอเกร็งระดับเอว ไม่สามารถขยับได้ ขาทั้งสองข้างห้อยลงจากเพิงพักระดับเตะพื้นพอดี ทันทิที่ลุงไข่เห็นพวกเราเดินเข้าไปหา ลุงไข่แสดงท่าทางดีใจ และสื่อสารด้วยภาษาใบ้เหมือนจะบอกเรื่องราวต่างๆ ให้ผู้คนรับรู้.....

พวกเราสมาชิกของบ้านแคทลียา นำทีมโดยพ่อใหญ่ของบ้าน อ.สิงห์ กาญจนอารี และลูกๆ สมาชิกของบ้านมี นกน้อย มั่น ดริม สุ ปอย และ ฝ่าย ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วันนี้เป็นวันเสาร์ที่หลายคนมีเวลาว่าง และไม่ได้กลับบ้าน พวกเราจึงนัดกันมาเยี่ยมลุงไข่ หลังจากที่ เด็กๆ นักศึกษาได้ฟังการเล่าเรื่องราวของลุงไข่จาก อ. สิงห์ ในการเข้าบ้านเมื่อวันพุธที่ผ่านมา หลายคนมีความเห็นว่า น่าจะไปเยี่ยมเยียนลุงไข่ และมีอะไรติดไม้ติดมือไปฝากลุงไข่ด้วย จึงได้ข้อสรุปว่า เราจะไปเยี่ยมลุงไข่กันวันเสาร์ เอาแบบอาสาสมัครที่ว่างและพอจะไปได้

ลุงไข่ อายุ 61 ปี ต.นาพรุ อ.พระพรหม จ. นครศรีธรรมราช ลุงไข่ เป็นใบ้ หูหนวก มาแต่กำเนิด อาศัยอยู่กับครอบครัวน้องสาว ชื่อ นางสุชีพ เมื่อห้าปีที่แล้ว ลุงไข่ ป่วยเป็นความดันโลหิตสูง แต่ไม่ได้รับยา จนกระทั่ง วันหนึ่ง มีอาการแขน ขาข้างซ้ายอ่อนแรง เคลื่อนไหวร่างกาย

ลำบาก ช่วยเหลือตัวเองได้น้อยลง ทุกวันนี้ลุงไข่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้เพียงแค่การตักอาหารเข้าปาก เปลี่ยนเสื้อผ้าเองได้ด้วยความยากลำบาก และเกาะเดินได้ในระยะสั้นๆเท่านั้น ไม่สามารถกลั้นปัสสาวะ อูจจาระได้ ก่อนนี้ลุงไข่อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกับครอบครัวน้ำหนักซูชิพี่ผู้เป็นน้องสาว ซึ่งเป็นบ้านปูนชั้นเดียว แต่หลังจากที่ลุงไข่ ไม่สามารถควบคุมการขับถ่ายอุจจาระปัสสาวะได้ น้ำซูชิพี่ได้ให้ลุงไข่อยู่นอกบ้าน โดย ดัดแปลงโรงเรือนที่ใช้เก็บของและเลี้ยงสัตว์ ให้เป็นห้องนอนขนาด 2.5 x 1.5 เมตร ยกใต้ถุนสูงพอให้นั่งห้อยขาได้พอดี ใช้ท่อพีวีซี ทำเป็นปล่องสำหรับให้ลุงไข่ ปัสสาวะ ได้สะดวก และไหลลงไปที่คูน้ำทิ้งได้

น้ำหนักซูชิ พี่ผู้เป็นน้องสาวเล่าให้ฟังว่า ตนเองมี พี่น้อง 6 คน รวมลุงไข่ แต่ละคนต่างมีครอบครัวและแยกย้ายกันประกอบอาชีพทางออกไป ตนเองตั้งใจว่า หลังจากพ่อแม่เสียชีวิต จะดูแลลุงไข่ ไปตลอดชีวิต ก่อนแต่งงานมีครอบครัว ก็ได้ตกลงกับสามีว่าต้องรับเลี้ยงลุงไข่ด้วย ตนจึงจะยอมแต่งงานด้วย ซึ่งสามีก็ยินยอมเป็นอย่างดี ปัจจุบัน ตนมีลูกสาว 1 คน อายุ 11 ขวบ สามีประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้ไม่แน่นอน ประมาณ 5,000 – 6,000 บาท ต่อเดือน รวมกับเบี้ยคนชราของลุงไข่ 600 บาท และเบี้ยผู้พิการอีก 500 บาท ส่วนตนไม่มีอาชีพอื่น นอกจากการทำสวนยางพารา เมื่อก่อนนี้พี่ชายเพียงแค่หุนหวนก เป็นใบ้ เท่านั้น สามารถช่วยเหลือตัวเองและช่วยงานบางอย่างได้ แต่เมื่อ 5 ปีก่อน พบว่าลุงไข่ มีความดันโลหิตสูง และไปได้รับการรักษาวันหนึ่ง ลุงไข่มีอาการแขนขา ชักซ้ายอ่อนแรง เดินไม่ได้ และกลายเป็นผู้ต้องพึ่งพาโดยสมบูรณ์ ตั้งแต่นั้นมา ลุงไข่ ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเองได้ ไม่สามารถกลั้นอุจจาระปัสสาวะได้ ครอบครัวเองก็ไม่ได้พาลุงไข่ไปหาหมอ ตนและสมาชิกในบ้านเริ่มมีปัญหากับการขับถ่ายของลุงไข่ สามีจึงได้ ทำห้องให้ลุงไข่อยู่นอกบ้าน โดยต่อเติมจากโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ที่อยู่นอกตัวบ้านไปไม่เกิน 5 เมตร น้ำซูชิ พี่ เป็นผู้รับหน้าที่ดูแลลุงไข่ทุกอย่าง ตามขีดความสามารถของตน และพยายามให้ลุงไข่ได้มีโอกาสช่วยเหลือตัวเองไปด้วย ในบางเวลา น้ำซูชิ พี่ จะเป็นคนทำกับข้าว และดักมว้างให้ลุงไข่ทุกวัน วันละ 3 มื้อ พร้อมกับน้ำดื่ม ลุงไข่จะขยับตัวไปตักรับประทานเอง การอาบน้ำ วันไหนที่ลุงไข่ไม่ถ่ายอุจจาระ ก็ไม่ได้อาบน้ำ หรือ 2-3 วัน จะได้อาบน้ำสักครั้ง โดยจะพาลุงไข่ออกมานอกเพิงพักแล้วใช้สายยางฉีดชำระล้างร่างกายให้ เวลาถ่ายปัสสาวะ ถ้าพอจะรู้ตัว ลุงไข่จะถ่ายลงในกรวยที่ต่อกับท่อพีวีซีขนาดใหญ่ ที่สามีน้ำหนักซูชิพี่ทำไว้ให้ ติดกับที่นอนของลุงไข่ ให้น้ำปัสสาวะไหลออกไปทิ้งข้างนอก เวลาที่ลุงไข่ถ่ายอุจจาระ ลุงไข่จะไม่สามารถควบคุมได้ จึงถ่ายรดกางเกงทุกครั้ง ถ้าวันไหนที่ปริมาณอุจจาระมากๆ น้ำซูชิพี่ก็จะเอาเสื้อผ้านั้นฝังทิ้งไปเลย

ที่นอนของลุงไข่...มุมล่างด้านซ้ายเป็นท่อพีวีซี ที่ต่อไว้ปัสสาวะ

สภาพที่ฟักของลุง

ตลอดระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา น้ำสุชีพ ไม่เคยพาลุงไข่ ไปหาหมอหรือรักษาที่ไหน แต่จะพยายามดูแลไปตามวิสัยที่ทำได้ น้ำสุชีพบอกว่า รักษาไปก็ไม่หาย และต้องมีค่าใช้จ่ายมาก จะไปหาหมอที่ต้องจ่ายรถสามล้อพ่วงข้าง 300 บาท เงินทองก็หามาได้ยากลำบาก น้ำสุชีพ ควบคุมอาหารของลุงไข่ เพื่อไม่ให้โรคความดันโลหิตสูงกำเริบโดยการให้ลุงไข่กินอาหาร ในปริมาณที่เท่ากันเกือบทุกมื้อ ให้พออิ่ม ไม่ให้มากเกินไปเพราะนอกจากจะทำให้ความดันขึ้นแล้ว ยังจะทำให้ปริมาณอุจจาระมากขึ้นด้วย ส่วนรสชาติอาหารก็ไม่เป็นอาหารสดซึ่งเป็นรสเดียวกับที่ทุกคน

ในบ้านรับประทานกันอยู่แล้ว อาจจะมีบางวันที่มีชนมระหว่างมือให้ลุงไข่บ้าง เหมือนกัน แต่ไม่บ่อยนัก

นอกจากน้ำสุชิพที่เป็นหลักในการดูแลลุงไข่แล้ว ยังมี พี่ราตรี (นางราตรี รัตนกิจ) ซึ่งเป็นน้องสะใภ้ของลุงไข่และน้ำสุชิพ ที่คอยแวะเวียนมาดูแลลุงไข่อยู่บ้าง เพราะบ้านอยู่ไม่ห่างกันนัก (ประมาณ 200 เมตร) เวลาที่น้ำสุชิพต้องไปทำธุระที่อื่น ก็จะฝากฝังลุงไข่ไว้กับพี่ราตรี ในส่วนเจ้าหน้าที่จาก รพ.สต. นั้น ก็ออกเยี่ยม ทุกเดือน พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการดูแลลุงไข่ให้กับน้ำสุชิพ ส่วน อปต. ก็เคยมีเข้ามาเยี่ยม แต่ก็ได้ให้การช่วยเหลืออะไร ซึ่งน้ำสุชิพเองก็ไม่ได้หวังว่าจะได้รับการช่วยเหลือใดๆ หวังเพียงแค่ว่าตัวเองมีแรงมีกำลังพอที่จะดูแลช่วยเหลือลุงไข่ ให้มีชีวิตผ่านไปได้ในแต่ละวัน บางวันก็เหนื่อยและท้อแท้ ก็ระบายอารมณ์ไปกับลุงไข่ จนบางครั้งรู้สึกว่าเป็นบาป

นี่เป็นเรื่องราวของลุงไข่ ที่ เด็กๆช่วยกันพูดคุยและบันทึกเอาไว้ หลังจากที่ได้เรียนรู้เทคนิคการเก็บข้อมูลจาก อ.สิงห์ ต้นตำรับสุนทรียสนทนาของวิทยาลัย และการฝึกเก็บข้อมูลในวิชา สังคม มนุษย์ และสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงวิชา ภูมิปัญญาในการดำรงชีวิต มาแล้ว สิ่งที่ได้จากการเยี่ยมลุงไข่ในครั้งนี้ นอกจากการได้ฝึกการเก็บและบันทึกข้อมูลแล้ว ยังทำให้ พวกเราทั้งหมดเข้าใจชีวิตคนมากยิ่งขึ้น ในสังคมยังมีหลายชีวิตที่ขาดโอกาสในการดูแลที่ดี และหลายชีวิตที่ต้องต่อสู้เผชิญกับปัญหาให้ผ่านพ้นไปวันๆ สิ่งที่สำคัญของสังคมอย่างพวกเราสมาชิกบ้านแคทลียา ทำได้ก็คือ การเยี่ยมเยียนให้กำลังใจ แนะนำบางอย่างที่ ผู้ป่วยและผู้ดูแลยังขาดอยู่ ส่วนสิ่งของเครื่องใช้ที่พวกเราเอามาฝากนั้น เป็นเพียงการเติมเต็มให้กับเขา และที่สำคัญ มันทำให้เรา มีความสุขที่ได้ให้โดยไม่หวังผลตอบแทน

อ.สิงห์ มักจะสอนลูกๆในบ้านเสมอว่า การเสียสละ เป็นการให้ที่มีคุณค่าของมนุษย์

ลุงไข่เองก็ไม่ได้เรียกร้องหรือแสดงท่าที่สิ้นหวังในชีวิต.....สำหรับลุงไข่แล้ว....ชีวิตมีวันพรุ่งนี้ได้...ก็ดีใจแล้ว....

เยี่ยมลุงไข่ เมื่อ 24 เม.ย. 2556
เยี่ยมและ บันทึกโดย อ.สิงห์ กาญจนอารี
ครอบครัวแคทลียา